

! Виконаний конспект та завдання надсилати на ел.пошту: maletz_natasha@ukr.net !

Або на вайбер, телеграм 066 28 78 117

Обов'язково вказували ШБ учня і номер групи

Дата: 17.11.2022

Викладач: **Малець Наталя Олексіївна**

Предмет: **Малюнок та основи композиції**

Група **42**

Урок № **17-18**

Тема: ПРИХОВАНА СТРУКТУРА ПЛОЩИНИ. ЧЛЕНУВАННЯ ПЛОЩИНИ. ЗАКОНИ І ПРАВИЛА КОМПОЗИЦІЇ

Тема уроку: Композиційна рівновага

Мета уроку: поглиблювати знання учнів про композиційну рівновагу; навчити учнів малювати в жанрі натюрморту; сприяти формуванню в учнів уміння аналізувати природні форми; розвивати творчі здібності учнів; виховувати почуття краси..

Тип уроку: комбінований.

ХІД УРОКУ:

Гармонійною вважається композиція, в якій закономірно пов'язані між собою та цілим частини (елементи), що організують цілісне зображення, в якому нічого не можна перемістити чи змінити, від якого нічого не можна відняти, до якого нічого не можна додати.

Найважливішими властивостями композиція є: композиційна рівновага, пропорційність, масштабність, єдність характеру форм, колористична і тональна єдність. Саме вони забезпечують гармонійну цілісність форми.

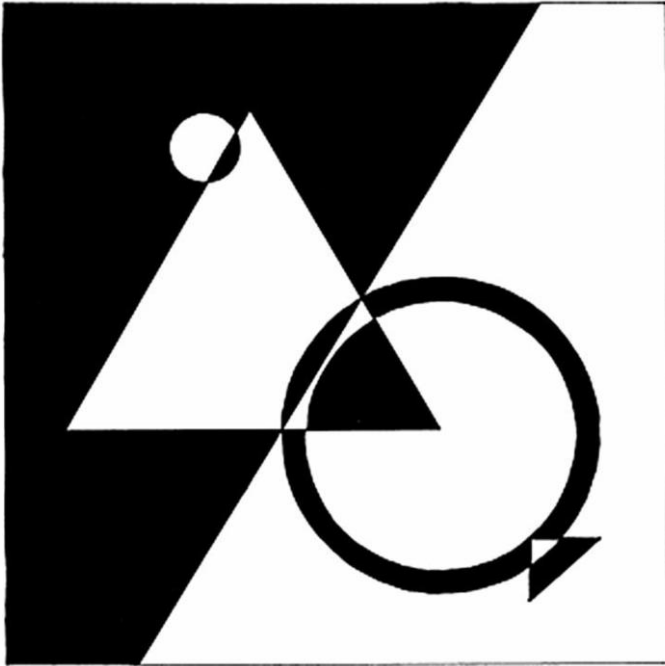
Важливою властивістю композиції є рівновага форми - такий її стан, при якому всі елементи збалансовані між собою.

В образотворчому та декоративно-прикладному мистецтві композиційна рівновага не відповідає простій рівності величин, або ж не є математичною рівністю. Вона залежить від розподілу мас композиції відносно її центру, а, отже, пов'язана з характером організації в просторі, із пропорціями, з розташуванням головної (якщо вона є) і другорядних осей, із пластикою форми, з кольорами та тональними відношеннями окремих частин. (Додаток 1)

! Виконаний конспект та завдання надсилати на ел.пошту: maletz_natasha@ukr.net !

Або на вайбер, телеграм 066 28 78 117

Обов'язково вказували ПІБ учня і номер групи

Додаток 1 Композиційна рівновага

Щоб елементи композиції були врівноважені на аркуші паперу, слід дотримуватися основних принципів їх розміщення на заданій площині. Оскільки в мистецтві, так як у просторі, все підпорядковане логіці, дисципліні й суворій економії зображувально-виразних засобів, то перед художником стоїть завдання докласти максимум художніх зусиль, щоб виконати конкретно поставлене завдання. Будь-яка робота повинна бути побудована лаконічно і максимально продуктивно в плані передачі ідеї та задуму автора. Композиція - це зв'язок різноманітних речей, які, завдяки вмілому їх поєднанню починають працювати максимально продуктивно і у цьому взаємозв'язку з'являється щось нове і загальне. Це говорить про принцип єдності і цілісності, якому повинен слідувати кожен художник. Для того щоб перевірити, чи працює цей закон на папері чи полотні, слід подумки вилучити будь-яку частину композиції з картини. Якщо в результаті цієї дії сюжет не зазнає ніякої шкоди, можна з упевненістю сказати, що принцип цілісності, очевидно, порушений. Те ж саме можна сказати і про зміни місць частин композиції та про внесення в картину якихось нових елементів.

Щоб композиція була цілісною, важливо правильно підпорядкувати її елементи єдиному. Але, перш за все, потрібно звернути увагу на організацію композиційного центру, так як в основному підпорядкування відбувається між центром і іншими елементами.

При організації композиційного центру слід враховувати закони візуального сприйняття площини. Як правило, центр розташовується в активній, центральній її частині. Зміщення відносно геометричного центру часом надає твору великого внутрішнього напруження в розкритті художнього образу і теми. Завдання композиційної цілісності і єдності необхідно вирішувати і в різних видах композиції, таких як фронтальна, об'ємна і глибинно-просторова. Не має значення, якого виду композиція, проблема єдності і підпорядкування є завжди

! Виконаний конспект та завдання надсилати на ел.пошту: maletz_natasha@ukr.net !

Або на вайбер, телеграм 066 28 78 117

Обов'язково вказували ПІБ учня і номер групи

важливою, а отже, і організації композиційного центру. Центр в основному несе смислове навантаження, висловлює художній образ твору, впливаючи на глядача психологічно, викликає в нього потік асоціацій, розвиваючи уяву, змушує співпереживати. (Додаток 2)

Додаток 2 Композиційний центр

Не слід розміщувати композиційний центр картини точно посередині (його переважно зміщують трохи в бік). Також не потрібно передавати композиційну рівновагу за допомогою геометричної симетричності елементів. Рівноваги в композиції можна досягнути не тільки величиною предметів, а й їхнім тоном та кольором.

Рівновагу, симетрію й асиметрію, як і решту елементів композиції, художник використовує для виявлення задуму картини. Рівновага композиції характеризується рівномірним розподілом образів на картинній площині, особливо ліворуч і праворуч, а також вгорі і вниз. Урівноважене розміщення образів у композиції відповідає зоровому сприйманню дійсності.

У навколишній дійсності предмети в зоровому полі розподілені рівномірно, оптичний центр міститься майже посередині. Орган зору людини сформований таким чином, щоб виділити головне з навколишнього середовища. Це головне, сприймається чітко, з деталями. Аналогічно і в картині недалеко від геометричного центра знаходять місце композиційному центру (головному в картинах) і розміщують навколо образи, дотримуючись рівноваги. Як правило, головне в картині виділяється кольором, тоном, виразністю форм. Другорядні образи зображуються узагальнено, менш чітко. Вони допомагають розкрити основний зміст картини.

Яскравим прикладом композиційної рівноваги є картина Федора Кричевського «Наречена». Композиційний центр картини - фігура нареченої, праворуч і ліворуч симетрично розміщені фігури дівчат. (Додаток 3)

! Виконаний конспект та завдання надсилати на ел.пошту: maletz_natasha@ukr.net !

Або на вайбер, телеграм 066 28 78 117

Обов'язково вказували ПІБ учня і номер групи

Додаток 3 Федір Кричевський «Наречена»

Яким саме повинен бути центр композиції за формою, кольором, фактурою, вирішувати тільки художнику, творцю композиції. А для досягнення композиційної єдності є чимало засобів і прийомів.

! Виконаний конспект та завдання надсилати на ел.пошту:

maletz_natasha@ukr.net !

Або на вайбер, телеграм 066 28 78 117

Обов'язково вказували ПІБ учня і номер групи